

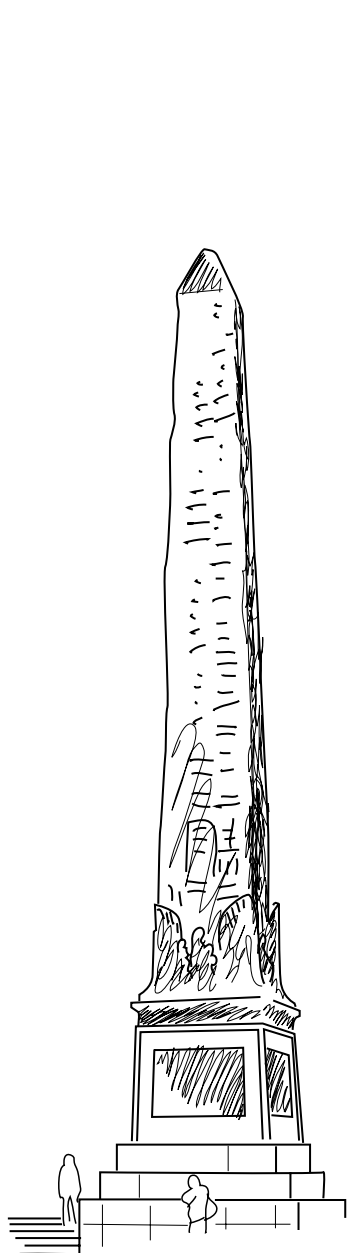
EXEMPELBLAD SKULPTURER

Norr

N:2 Kleopatras nål, 1989

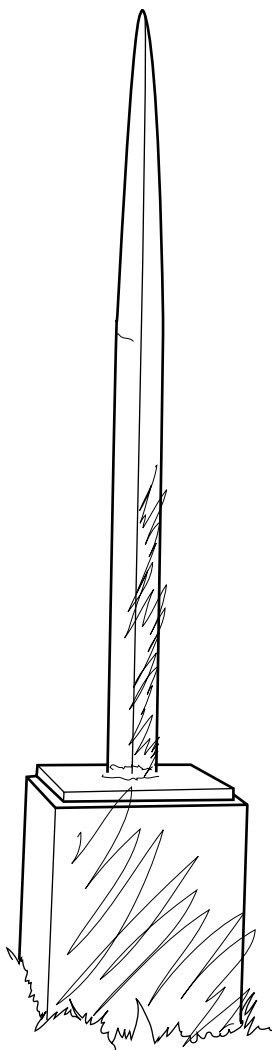
SID 66, SKULPTURGUIDE UMEÅ

Sigurd Persson inspirerades av naturens olika former i sitt skapande. Olika växtdelar som löv, knoppar och grässtrån blev till skulpturala former. När egyptierna började göra obelisker så var de också inspirerade av naturen. Benbenstenen var en helig sten i Heliopolis som var en oregelbunden koniskt avsmalnande pelare. Ur Benbenstenen utvecklades under Gamla riket obeliskerna.

Kleopatras nål
Granit, höjd: 21,6 m

De 21 meter höga obelisker som kallas "Kleopatras nål" stod ursprungligen vid ett tempel i Heliopolis, Egypten. De restes ca 1550 f. Kr. På 1800-talet bortfördes de båda obeliskerna och idag står den ena på Victoria Embankment i London, den andra i Central Park, New York.

Fågel i rymd, 1919
Constantin Brancusi (1876 – 1957)
Brons, höjd 1,37 m
Museum of Modern Art,
New York

Constantin Brancusi var en viktig förnyare av skulpturkonsten under 1900-talets början. Han arbetade med ett fåtal motiv som han utvecklade i serier. Fågeln var ett återkommande motiv i hans konst. I skulpturen Fågel i rymd beskriver han fågelns rörelse.

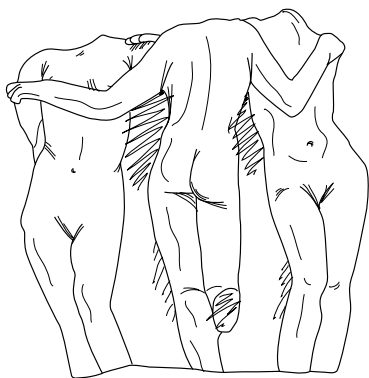

Ett sylvasst grässtrå som drar sig upp mot ljuset. Du har säkert någon gång upplevt hur det är att skära sig på ett grässtrå. Kanske har du hållit det mellan dina händer och försökt att forma ljud eller känt skillnaden mellan ett kort nyklippt gräs och en vildvuxen sommaräng.

N:3 Tre flickor, 1988

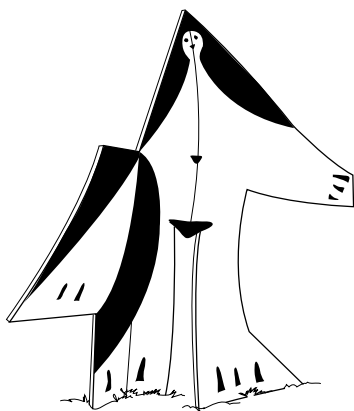
SID 68, SKULPTURGUIDE UMEÅ

Timo Solins plåtskulptur *Tre flickor* har kvinnokroppen som tema. Längre var den manliga kroppen en ideal förebild både inom konsten och inom vetenskapen. På 1400-talet hävdade konstnären Cennino d'Andrea Cennini i skriften *Traktat om målarkonsten* att mannens kropp representerade skapelsens skönhet medan kvinnokroppen enbart är till för att behaga mannen.

Gracerna och Amor, 1817
Bertel Thorvaldsen (1770-1844)
Marmor, höjd 1,72 m
Rom

Den danske skulptören Bertel Thorvaldsen levde och arbetade under en stor del av sitt liv i Rom. I Italien fanns det många antika skulpturer bevarade vilket inspirerade Thorvaldsen i hans skulpturkonst. Gracerna var tre gudinnor i den grekiska mytologin vid namn Aglaia, Euphrosyne och Thalia. De tjänade Afrodite, kärlekens och skönhetsgudinnan och stod för den lycka som kommer med kärlek. Gracerna avbildas ofta nakna dansande i ring. I Köpenhamn finns Thorvaldsens Museum.

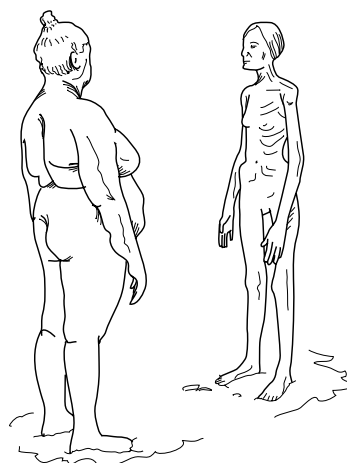
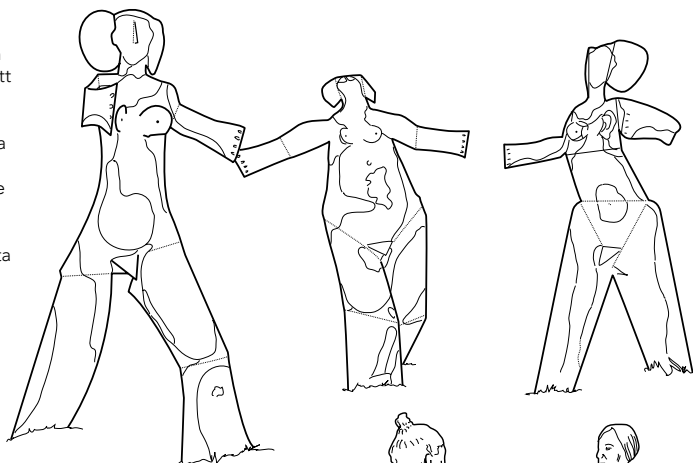
Kvinna med utbredda armar, 1961
Pablo Picasso (1881-1973)
Målat järn och metall, höjd: 5,4 m
Museum of Fine Arts, Houston, USA

I början av 1900-talet började den spanske konstnären Pablo Picasso tillsammans med den franske konstnären Georges Braque bygga ett helt nytt slags bilder med ett geometriskt formspråk. Det nya bildspråket kom att kallas för kubism. Som barn klippte Picasso siluetter i papper och den tekniken arbetade han även med som vuxen. Från den vikta och klippta pappersmodellen arbetade han fram stora järnskulpturer.

Vären, ca 1478
Sandro Botticelli (1445-1510)
Tempera på trä 2,03 x 3,14 m
Uffizierna, Florens

Sandro Botticelli var en italiensk konstnär under ungrenässansen. Hans målningar har ofta sina motiv hämtade från den grekiska mytologin. En av de mer berömda målningarna med scener ur mytologins värld är Vären. De tre gracerna dansar i ring med tunna tyger draperade runt kroppen som tre änglar som är på väg att lyfta från marken.

Jag tänker på mig själv – med kropp 2005
Marianne Lindberg de Geer (1946-)
Brons, naturlig storlek
Växjö

Konstnären Marianne Lindberg de Geer har låtit gjuta av två olika kvinnokroppar som båda bär konstnärens eget ansikte. Två olika självporträtt som visar två ytterligheter av en och samma kropp. En överviktig och en anorektisk kropp som sällan gestaltas i skulptur och som står placerad utanför konsthallen i Växjö. Skulpturen har vid ett flertal tillfällen varit utsatt för skadegörelse och är idag övervakad av kamera.

N:4 **Sorg, 1988**

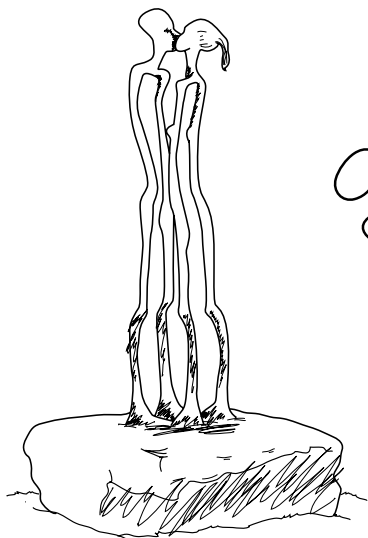
SID 71, SKULPTURGUIDE UMEÅ

I Kajsa Mattats skulptur *Sorg* står tre gestalter bundna till varandra och stenblocket. Det var grekerna som på 480-talet f. Kr. utvecklade tekniken att göra skulptur fristående. I tidigare skulpturkonst var gestalterna ofta bundna till en vägg eller det stenblock ur vilken skulpturen huggits.

Kyssten, 1909
Constantin Brancusi (1876-1957)
Sten, höjd 88,2 cm
Montparnasse kyrkogård, Paris

I skulpturen *Kyssten* har Brancusi behållit så mycket som möjligt av stenens blocklika grundform. Det är bara tunna konturer som skiljer kropparna åt så att vi kan uppfatta dem som två figurer.

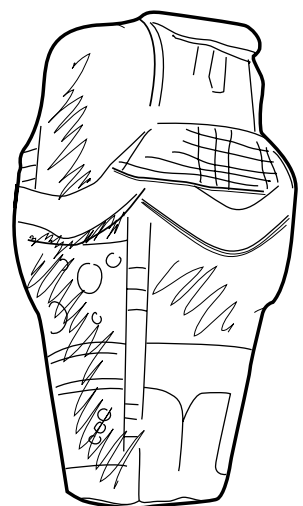
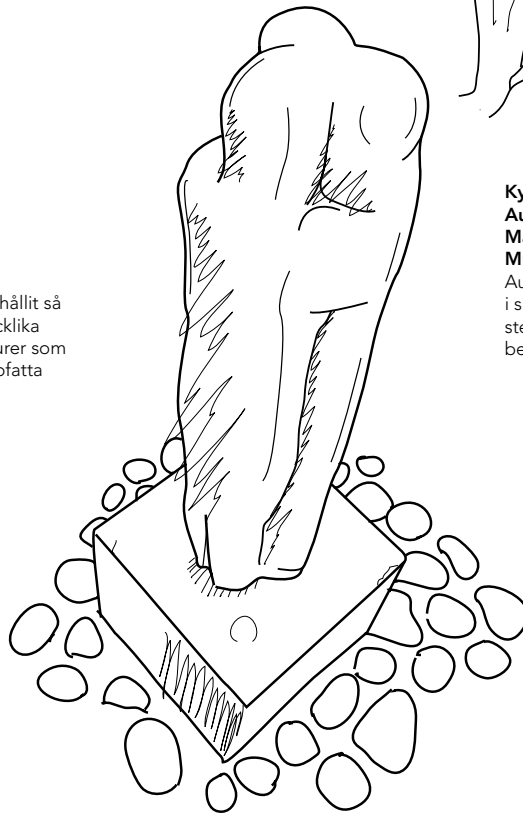
Paret, 2005
Anders Jansson (1963-)
Patinerad brons, granitblock
Rodengymnasiet, Norrtälje

Från hållristningarna i Tanum, Bohuslän hämtade skulptören Anders Jansson inspiration till skulpturen *Paret*. Placerade på ett stenblock står två tunna konturer i brons och kysser varandra.

Kyssten, 1886-98
Auguste Rodin (1840-1917)
Marmor. Över kroppstorlek.
Musée Rodin, Paris

Auguste Rodin revolutionerade skulpturkonsten i slutet av 1800-talet genom att låta en del av stenen som skulpturen huggits ur vara kvar obearbetad och bli en del av det konstnärliga uttrycket.

Keramikstatyett från Peru
Ca 500-100 f. Kr, Höjd 16,5 cm
Privat samling

Två figurer som vänskapligt håller armarna om varandra. Endast en tunn linje skiljer dem åt. När Brancusi gjorde sin skulptur *Kyssten* 1909 så var den här keramikstatyetten från Peru ännu inte funnen.

N:13 Guardian Angel, 1994

SID 82, SKULPTURGUIDE UMEÅ

Guardian Angel, en skyddsängel i sten, står framför Ersängsskolan. Konstnären Lars Widenfalk har inspirerats av olika tider och kulturer när han vill visa på hur människor genom historien har åkallat gudar och gudinnor för skydd och välgång fram till dagens behov av skydd bland annat på internet.

Cyber Angels

Skulpturen *Guardian Angel* har lånat sitt namn från rörelsen Guardian Angels som startade i USA i slutet av 1970 – talet för att skapa en tryggare miljö på skolgårdar och på olika platser i samhället. Sedan 1995 finns även Guardian Angels ute i cyberrymden, Cyber Angels. De utbildar poliser, skolor och familjer om olika faror ute i cyberrymden.

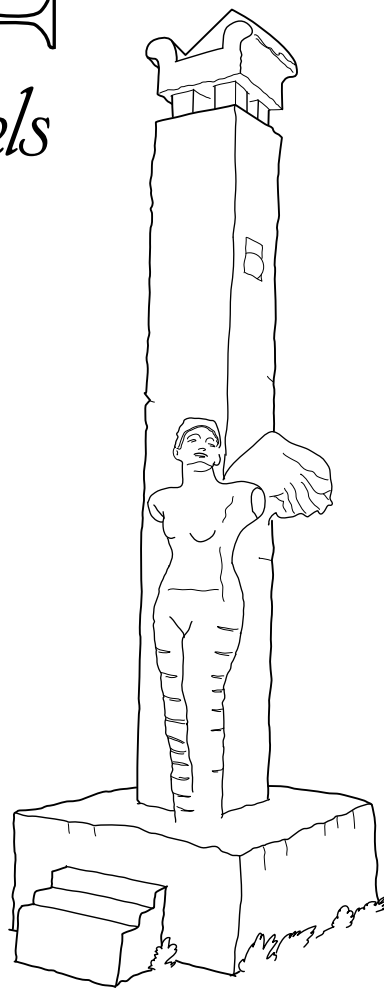

Kore, ca 560 f.Kr.

Marmor. Höjd 1,93 m

Berlins statliga museum, Berlin

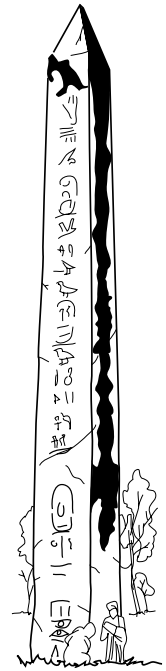
Kore betyder ung flicka på grekiska och så kallades vissa grekiska kvinnoskulpturer som gjordes under arkaisk tid 700 -500 f. Kr. Under den tiden var de grekiska skulptörerna inspirerade av egyptiska skulpturer som är kubiska i sin form och uttrycker lite rörelse.

Obelisk från Heliopolis, ca 1950 f.Kr.

**Röd granit. Höjd 20 m
Heliopolis, Egypten**

En obelisk är en fyrkantig stenpelare med pyramidformig topp. I forntidens Egypten var obeliskerna helt eller delvis täckta av hieroglyfer och tillägnade solguden Ra. Sesostris, som var en mäktig farao, lät resa två 20 meter höga obelisker utanför ingången till templet i Heliopolis i Egypten. En obelisk står fortfarande kvar på sin ursprungliga plats.

Nike från Samothrake, ca 200 f.Kr

Material: Marmor, höjd 244 cm

Louvren, Paris

Segergudinnan Nike restes på den lilla grekiska ön Samothrake omkring 190 f. Kr. för att högtidlighålla minnet av en seger i ett sjöslag. Nike anses vara den hellenistiska konstens största mästerverk. Med hellenistisk konst menas den grekiska konst som skapades omkring 300-30 f.Kr.